

درمان‌های لازم هنگام سوختگی کودکان

شاید اگر خانواده‌ها بدانند بدن در تماس با مایعات داغ در عرض سه ثانیه دچار سوختگی عمیق می‌شود و اجسام داغ، بویژه آب جوش می‌تواند در مدت سه ثانیه بدن را بسوزاند، بدون شك اجازه نمی‌دهند پوست لطیف فرزندان کوچکشان با آب داغ تماس پیدا کند.

شاید اگر خانواده‌ها بدانند بدن در تماس با مایعات داغ در عرض سه ثانیه دچار سوختگی عمیق می‌شود و اجسام داغ، بویژه آب جوش می‌تواند در مدت سه ثانیه بدن را بسوزاند، بدون شك اجازه نمی‌دهند پوست لطیف فرزندان کوچکشان با آب داغ تماس پیدا کند.

متأسفانه از آنجا که بسیاری از خانواده‌ها نیز هنگام استفاده از کتری، سماور یا طبخ غذا نکات حفاظتی را رعایت نمی‌کنند و نسبت به اهمیت آن از نظر حفظ ایمنی کودکان بی‌توجهند، سوختگی با مایعات داغ 70 درصد سوختگی اطفال را در کشور تشکیل می‌دهد.

دکتر بهنام ثبوتی، فوق‌تخصص بیماری‌های عفونی کودکان و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران بیش از آن که به بحث درمان سوختگی در اطفال بر حسب زمان تماس جسم داغ با بدن کودک و حجم سوختگی تاکید داشته باشد، بر پیشگیری از سوختگی کودکان با اجسام داغ در منازل از طریق افزایش آگاهی و فرهنگسازی مناسب از يك سو و رعایت استانداردهای لازم برای ایجاد ایمنی بیشتر از سوی صنایع مرتبط با لوازم خانگی تاکید می‌کند.

وی در گفت‌وگو با جام‌جم بر رایج بودن روش‌های غیرعلمی، غیرموثر و حتی آسیب‌زننده از سوی والدین در زمان بروز سوختگی در فرزندان اشاره می‌کند و می‌گوید: یکی از مهم‌ترین باورهای غلط رایج در میان خانواده‌ها استفاده از یخ در سوختگی‌های شدید است. در صورتی که یخ باعث می‌شود که خون‌رسانی به بافت‌های پوست کم شود و سطح عملکرد بدن برای مقابله با التهابات کاهش یابد. به این ترتیب میزان آسیب به بافت‌های آسیب‌دیده نیز افزایش خواهد یافت. پس هرگز نباید پوست سوخته را با یخ خنک کرد، بلکه به جای آن می‌توان از آب سرد برای خنک‌کردن ناحیه آسیب‌دیده بهره گرفت.

با کودک دچار سوختگی چه کنیم؟

متأسفانه در برخی خانه‌ها، سماورها و منابع آب جوش در دسترس کودکان قرار دارد و کودکان بسیاری با آنها می‌سوزند. در حالی که با افزایش آگاهی خانواده و رعایت نکات حفاظتی از سوی آنها میزان سوختگی کودکان با مایعات داغ در منازل تا درصد زیادی کاهش می‌یابد؛ پس بهترین راه جلوگیری از مرگ و میر ناشی از سوختگی‌های بالای 30 درصد پیشگیری است.

دکتر ثبوتی با تاکید بر این‌که تنها اقدام موثر در سوختگی، مراجعه فوری به مراکز درمانی سوختگی است، می‌افزاید: اقدامات صحیح اولیه از سوی خانواده‌ها در کاهش عوارض شدیدتر ناشی از سوختگی کودکان موثر است و مهم‌ترین مسأله آن است که والدین با اقدامات اولیه صحیح مانع از بروز عفونت در ناحیه سوختگی شوند.

او توصیه می‌کند: بر این اساس ابتدا باید لباس کودک را در آورید و او را زیر دوش آب سرد قرار دهید و از موادی چون یخ، سیب‌زمینی یا خمیر دندان برای کاهش سوزش و التهاب محل سوخته استفاده نکنید.

به گفته وی همچنین نباید از از کرم، پماد یا لوسیون‌هایی که مطابق موازین علمی تهیه نشده باشد، استفاده کرد. نکته بسیار مهم آن است که در سوختگی‌های درجه یک سطحی در حد آفتاب سوختگی می‌توان از یخ استفاده کرد، اما در سوختگی‌های درجه 2 که پوست تاول می‌زند، فقط باید از آب سرد بهره گرفت و يك باند استریل روی تاول گذاشت سپس آن را با پنبه و چسب پوشاند و هرگز نباید تاول‌ها را دستکاری کرد، زیرا سرعت عفونت می‌کند.

سوختگی با غذا یا شیر داغ خطرناک‌تر است

به گفته دکتر ثبوتی متأسفانه سوختن با غذا یا شیر داغ به دلیل داشتن مواد مغذی احتمال عفونت‌های ثانویه را در پی خواهد داشت و باید سرعت تحت اقدامات درمانی تخصصی قرار بگیرد.

این متخصص بیماری‌های عفونی اطفال تاکید می‌کند: میزان آسیب تا دو سه روز پس از بروز سوختگی نیز حتی برای متخصصان

مشخص نیست و برای تعیین عمق سوختگی و ماهیت آن باید حداقل سه تا چهار روز منتظر ماند و کودک سوخته را در موارد سوختگی بالای 15 درصد در مراکز درمانی تحت مراقبت قرار داد، اما در مواردی که سوختگی زیر 15 درصد از سطح بدن باشد، می‌توان از کودک در منزل نگهداری کرد و با نشان دادن مایعات به او از کم آبی بدن کودک که از عوارض اولیه پس از سوختگی است، جلوگیری کرد. همچنین در این مدت باید از داروهای آنتی‌بیوتیک خوراکی و کرم‌های موضعی برای کاهش درد و سوزش محل سوختگی استفاده کرد.

کمک به کاهش درد کودک

متخصصان کودک تاکید می‌کنند که استفاده از شربت و شیاف استامینوفن یا ترکیبات آنتی‌هیستامینی موثرترین روش برای کاهش درد کودک در موارد مختلف، همچنین پس از بروز سوختگی‌های سطحی است. در چنین مواردی می‌توان از پماد زینک اکساید یا پماد ویتامین آ + د یا وازلین برای کاهش درد محل سوختگی استفاده کرد البته استفاده از این ترکیبات باید با تأیید پزشک و تأیید او مبنی بر سطحی بودن سوختگی و مراقبت از کودک در منزل صورت بگیرد.

اما بدون تردید هیچ کمکی برای کاهش درد ناشی از سوختگی در کودکان موثر تر از پیشگیری از سوختگی و توجه به حفظ ایمنی کودک در مواجهه با عوامل خطر ساز در منازل یا خارج از آن نخواهد بود.

پونه شیرازی - گروه سلامت